

De muntschat van Haarlo

Bij het graven van een geul rondom een berg ingekuuld veevoer bij de boerderij van Boer Memelink te Haarlo werden op 22 maart 1980 door zoon Jan enige groene schijfjes gevonden, die bij nader onderzoek zilveren munten bleken te zijn.

Amateur archeoloog Herman Schepers uit Eibergen werd erbij geroepen, waarna er nog ruim 600 munten tevoorschijn kwamen. De munten bleken 'verpakt' te zijn in een met hooi gevulde steengoed kruik, die in scherven werd aangetroffen. Nog weer later liep de vondst tot het aantal van 1100 munten op. Wetenschappelijk onderzoek wees uit dat het ging om één van de grootste muntvondsten in Nederland. De munten stammen evenals de kruik uit de 13e eeuw.

De vondst betrof Engelse en Schotse pennies, Franse, Brabantse en Gelderse munten en een groot aantal penningen o.a. uit Münster en Recklinghausen. Opmerkelijk is het grote aantal nabootsingen. Herman Schepers had al opgemerkt, dat verschillende munten groen waren uitgeslagen. Er was koper door de zilverlingen gemengd.

De Middeleeuwse landheren hadden de gewoonte hun eigen munten af te leiden van sterke munten van Engelse of Franse koningen. Zo sloegen de Gelderse heren op eigen kosten Engelse munten. De winst van deze valsemunterij staken ze in eigen zak.

Hoe de munten in de grond terecht zijn gekomen laat zich raden. In de Middeleeuwen waren er geen spaarbanken. De meeste mensen verstopten hun kostbare bezittingen onder de grond. Ze markeerden die begraafplaats met een grote steen. Jan Memelink wist zich inderdaad te herinneren dat hij eerder bij het ploegen op deze plaats een grote steen had aangetroffen. De rijk gevulde spaarpot van een late middeleeuwer was hier dus blootgelegd. Het overgrote deel van de munten werd geveild. Het Historisch Museum in Eibergen bezit de, inmiddels gerestaureerde, kruik en een selectie van een 60-tal munten.

De muntslag in het graafschap en later hertogdom Gelre was in de Middeleeuwen aanvankelijk voorbehouden aan de steden Nijmegen en Tiel. In de veertiende eeuw begon een incidentele aanmunting (muntslag) door de heren van Bronckhorst en 's-Heerenberg.

In later eeuwen nam de muntslag van deze heren toe in belang. Vanaf de tweede helft van de 15e eeuw kregen ook een aantal andere steden het muntrecht zoals Zutphen en Arnhem. De verschillende munten zijn te herkennen aan specifieke opschriften die verwijzen naar diegene die de munt heeft geslagen of de plaats waar de muntslag plaatsvond.

De Gelderse heren die verantwoordelijk waren voor de muntslag van de gevonden munten in Haarlo wilden onbekend blijven. Zij voorzagen de munten van buitenlandse afbeeldingen en teksten en brachten zo niet te traceren zwart geld in omloop.